

4. februar 2020

Supplerende samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 18. februar 2020

- 1) Rådskonklusioner vedr. strategien for bæredygtig vækst og varslingsrapporten for 2020 samt euroanbefalingerne for 2020
KOM(2019)650, KOM(2019)651 og KOM(2019)652
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 2) Forberedelse af G20-finansministtermøde i Riyadh, 22.-23. februar 2020
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 3) Rådskonklusioner om fælles EU-liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet
- 4) Rådets henstilling om decharge til Kommissionens budgetimplementering i 2018
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 5) Retningslinjer for EU's budget for 2021
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 6) Evaluering af EU's styrkede finanspolitiske og økonomiske rammer
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

Side 2

Dagsordenspunkt 6: Evaluering af EU's styrkede finanspolitiske og økonomiske rammer

KOM-nummer foreligger ikke

1. Resume

I lyset af den globale finansielle og økonomiske krise og indvirkningerne heraf på de offentlige finanser i EU-landene blev den økonomiske styring i EU styrket igennem to lovpakker. Den ene lovpakke, six-pack'en fra 2011, vedrører alle EU-lande og omfatter bl.a. en styrkelse af EU's finanspolitiske regler under Stabilitets- og Vækstpagten samt en mekanisme til forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer. Den anden lovpakke, two-pack'en fra 2013, vedrører kun eurolandene og omfatter bl.a. en fælles tidslinje for budgetplaner og finanslove mv., styrkede tiltag til at sikre eurolandenes korrektion af uforholdsmæssigt store underskud og styrket overvågning af lande i finansielle vanskeligheder.

Det blev i forbindelse med lovgivningsprocessen aftalt, at Kommissionen skal gennemføre evalueringer af six-pack'en og two-pack'en hvert femte år. Kommissionen ventes at fremlægge en evaluering 5. februar 2020, hvorefter der ventes en første præsentation på ECOFIN 18. februar 2020. Præsentationen er sat på ECOFIN's dagsorden med kort varsel.

Regeringen støtter EU's finanspolitiske og økonomiske regler og det relaterede samarbejde, som er med til at sikre økonomisk stabilitet, vækst og beskæftigelse.

2. Baggrund

Kommissionen ventes 5. februar 2020 at fremlægge en aftalt evaluering af de styrkelser af Stabilitets- og Vækstpagten og de økonomiske rammer i EU, der blev foretaget med lovgivningspakkerne six-pack (2011) og two-pack (2013). Der ventes en første præsentation af evalueringen på ECOFIN 18. februar 2020. Der er tidligere blevet foretaget en foreløbig og overordnet evaluering i 2014. Præsentationen er sat på ECOFIN's dagsorden med kort varsel.

Six-pack

*I lyset af den globale finansielle og økonomiske krise og indvirkningerne heraf på de offentlige finanser i EU-landene fremlagde Kommissionen i september 2010 en lovpakke med forslag til fem nye forordninger og ét direktiv (six-pack'en). Formålet var en styrket økonomisk styring i EU, herunder en styrkelse af EU's finanspolitiske regler under Stabilitets- og Vækstpagten, og en ny mekanisme til forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer samt et direktiv om nationale budgetmæssige rammer. Lovpakken trådte i kraft d. 13. december samme år. *Alle EU-lande* er omfattet af six-pack'en, bortset fra to forordninger vedrørende sanktioner i dels Stabilitets- og Vækstpagten og dels proceduren for makroøkonomiske ubalancer, som kun gælder eurolandene.*

Six-pack'en styrkede den forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten på flere punkter. Stabilitets- og Vækstpagtens eksisterende bestemmelser om mellemfristede mål for den strukturelle saldo (MTO) blev udvidet med den såkaldte udgiftsregel, der

sætter rammer for nettovæksten i de offentlige udgifter (en specifik justeret opgørelse af udgiftsvæksten og fraregnet bl.a. renter, ledighedsudgifter og indtægtsforøgende tiltag) mhp. at sikre tilpasning mod MTO. Six-pack'en præciserede også Stabilitets- og Vækstpagtens krav til tilpasning mod MTO, ud over den allerede gældende generelle tilpasningsregel om strukturelle budgetforbedringer på 0,5 pct. af BNP om året og mere i gode tider, således at lande med gæld over 60 pct. af BNP eller store udfordringer for den langsigtede finanspolitiske holdbarhed generelt skal sikre tilpasninger ud over det generelle krav. Six-pack'en gav endvidere retningslinjer for størrelsen af "væsentlige" afvigelser fra enten MTO-kravet eller kravet om tilpasning mod MTO. Der blev derudover introduceret en procedure for betydelige afvigelser, som giver mulighed for, at Rådet vedtager særlige MTO-henstillinger under den forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten. Disse MTO-henstillinger indebærer (evt. skærpede) krav om tilpasning mod MTO og styrket overvågning. En forordning i six-pack'en indeholder sanktionsmuligheder over for *eurolande*, der ikke efterlever deres MTO-henstilling¹.

Den korrigerende del af Stabilitets- og Vækstpagten blev styrket ved at indføre en gældsreduktionsregel, som operationaliserede EU-traktatens princip om, at den offentlige bruttogæld skal udgøre højst 60 pct. af BNP eller falde med passende hastighed, således at det blev muligt at indlede proceduren for uforholdsmæssigt store underskud og dermed vedtage en henstilling alene på baggrund af gældsreglen. Derudover blev proceduren for uforholdsmæssigt store underskud styrket med tidligere og mere gradvise sanktionsmuligheder over for *eurolande*. Six-pack'en indførte samtidig i højere grad beslutningstagen ved omvendt kvalificeret flertal, dvs. vedtagelse af Kommissionens forslag, medmindre et kvalificeret flertal blandt de stemmeberettigede² lande er imod forslaget, særligt i forbindelse med sanktioner for eurolandene.

Ud over styrkelsen af Stabilitets- og Vækstpagten indførte six-pack'en et samarbejde om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (MIP). Samarbejdet styrker overvågningen af EU-landenes økonomier på grundlag af en række indikatorer og grænseværdier for ubalancer, så makroøkonomiske ubalancer kan identificeres på et tidligt tidspunkt og korrigeres inden de udvikler sig til større ubalancer. Samarbejdet blev etableret, fordi en række makroøkonomiske ubalancer forværede krisen i flere EU-lande, hvorfor der var brug for at supplere det finanspolitiske samarbejde med et bredere fokus på EU-landenes økonomiske strukturer og ubalancer. Et af elementerne i MIP er en procedure for uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer, som kan indebære skærpet overvågning og henstillinger til lande med alvorlige ubalancer. En forordning indeholder sanktionsmuligheder for

¹ Stabilitets- og Vækstpagtens sanktionsmuligheder over for eurolande, som blev udvidet med six-pack'en, er endnu ikke blevet taget i brug i praksis.

² Lande kan ikke stemme i sager, der vedrører dem selv. I sager om eurolande, er det desuden kun eurolandene, der har stemmeret.

eurolande ved mangelen efterlevelse af henstillinger under proceduren for uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer³.

Den sidste del af six-pack'en bestod af et direktiv, som fastlægger regler for EU-landenes nationale budgetrammer og bidrager til at sikre, at landene overholder deres forpligtelser i henhold til Stabilitets- og Vækstpagten. Direktivet fastslår således bl.a., at landene skal fastlægge nationale mellemfristede finanspolitiske rammer og numeriske finanspolitiske regler, ligesom direktivet indeholder retningslinjer for realistiske prognoser og pålidelig statistik.

Two-pack

Kommissionen fremlagde i november 2011 yderligere en lovpakke med forslag til to nye forordninger (two-pack'en) for eurolandene. Formålet var at styrke grundlaget for sunde offentlige finanser og overholdelse af de fælles finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten. Two-pack'en trådte i kraft d. 30. maj 2013. *Kun eurolande* er omfattet af two-pack'en.

Two-pack'ens ene forordning indførte en fælles tidslinje for eurolandenes finanslovsprocesser. Blandt hovedpunkterne er, at eurolandene senest 15. oktober hvert år skal fremlægge budgetplaner for det kommende år (en skitse for hovedelementer i det kommende års budget). Kommissionen vurderer herefter budgetplanerne og kan ved særlig utilstrækkelig overholdelse af Stabilitets- og Vækstpagten anmode det pågældende land om en revideret budgetplan. På baggrund af en helhedsvurdering udtaler Kommissionen sig om det enkelte lands budgetplan, . Eurogruppen (finansministrene fra eurolandene) kan herefter drøfte landenes budgetmæssige situation. Two-pack'en styrkede samtidig grundlaget for eurolandenes korrektion af uforholdsmæssigt store underskud gennem øget budgetovervågning samt ved at indføre muligheden for, at Kommissionen direkte (uden om Rådet) kan tildele en særlig type henstilling til et land om at gennemføre yderligere budgettiltag, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre efterlevelse af en tidligere tildelt rådshenstilling.

Two-pack'ens anden forordning indførte styrket overvågning af lande i finansielle vanskeligheder. Den styrkede overvågning indebærer bl.a. krav til det pågældende land om at fremsende redegørelser vedr. efterlevelse af de finanspolitiske og øvrige økonomiske mål, og mulighed for at Rådet kan rette en henstilling om at forberede et makroøkonomisk tilpasningsprogram.

Hjemmel

De to forordninger, der udgør two-pack'en, har hjemmel i artikel 136 i TEUF, i sammenhæng med TEUF artikel 121(6). Artikel 136 indebærer, at eurolandene kan vedtage foranstaltninger bl.a. mhp. at styrke samordningen og overvågningen af eurolandenes budgetdisciplin.

³ Proceduren for makroøkonomiske ubalancer har endnu ikke været benyttet til at give henstillinger om korrektion af ubalancer.

Direktivet og de fem forordninger i six-pack'en har hjemmel i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 121(6) og 126(14) samt artikel 136 for tiltag, som alene vedrører eurosamarbejdet

3. Formål og indhold

Kommissionen skal, ifølge en artikel i retsakterne i både six-pack'en og two-pack'en, hvert femte år udarbejde en evalueringsrapport om pakkerne, bl.a. særligt om deres effektivitet og fremskridtene mht. at sikre øget samordning af de økonomiske politikker og en varig konvergens mellem EU-landenes økonomiske resultater i overensstemmelse med Traktaten. Rapporten kan ledsages af eventuelle ændringsforslag fra Kommissionen, og den skal sendes til Rådet og Europa-Parlamentet.

Kommissionens evaluering ventes offentliggjort 5. februar 2020. Evalueringen ventes at omfatte en bagudskuende status for gennemførelsen af reglerne i six-pack'en og two-pack'en. Kommissionen ventes ikke at fremlægge konkrete forslag om ændringer af reglerne i sin evaluering.

4. Europa-Parlamentets holdning

Kommissionens evaluering vil skulle sendes til Europa-Parlamentet efter offentliggørelsen.

5. Nærhedsprincippet

En evaluering af de fælles rammer for økonomisk politik må nødvendigvis gennemføres på fællesskabsplan.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har i sig selv ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser (berunder konsekvenser for regioner og kommuner)

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Den kommende evaluering af six-pack'en og two-pack'en kan på længere sigt have positive samfundsøkonomiske effekter, i det omfang evalueringen understøtter de fælles økonomiske rammers mulighed for at bidrage til holdbare offentlige finanser, makroøkonomisk stabilitet og bæredygtig vækst i landene.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Landene har forskellige syn på de finanspolitiske og økonomiske regler.

De fleste lande ventes at finde, at de finanspolitiske regler og det relaterede samarbejde har bidraget positivt til styrkelsen af de offentlige finanser efter krisen. En række lande ventes samtidig at ønske simple regler, men der ventes forskellige holdninger til, hvordan reglerne i givet fald skal gøres enklere, ligesom der er forskellige holdninger til reglernes stramhedsgrad.

EU-landene støtter generelt samarbejdet om makroøkonomiske ubalancer. Nogle lande har kritiseret Kommissionens implementering af MIP'en, herunder at Kommissionen aldrig har benyttet proceduren for uforholdsmæssigt store ubalancer og stillet forslag om henstillinger mhp. korrektion af alvorlige ubalancer.

Det er muligt, at evalueringen i den kommende tid kan blive en anledning til en bredere drøftelse af de finanspolitiske og økonomiske regler i en eller anden form.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter EU's finanspolitiske og økonomiske regler og det relaterede samarbejde, som er med til at sikre økonomisk stabilitet, vækst og beskæftigelse. Reglerne skal sikre sunde økonomier samt holdbare offentlige finanser, som er en forudsætning for fx at kunne sætte gang i økonomien under en lavkonjunktur. Moderat gæld og høj tillid, som bidrager til lave renteudgifter, understøtter i sig selv det finanspolitiske råderum til at prioritere midler til fx grøn omstilling. Reglerne skal også forebygge nye gældskriser og skadevirkningerne heraf for beskæftigelse og velfærd. Regeringen er enig i reglernes fokus på offentlig saldo, strukturel saldo og gældsudvikling, mens reglerne ikke vedrører størrelsen på eller sammensætningen af offentlige udgifter og indtægter.

Reglernes nuværende udformning, herunder efter den reform, som blev gennemført på baggrund af krisen, vurderes generelt at afspejle erfaringerne over tid og at balancere ønskerne fra forskellige lande. Og reglerne – herunder også elementer i six-pack'en – er i mange lande i høj grad også implementeret i national lovgivning, hvilket gør det omkostningsfuldt at ændre dem, ligesom hyppige regelændringer mindsker troværdigheden af rammerne. Fra dansk side ses derfor ikke umiddelbart behov for en ny større reform af reglerne og selv om der isoleret set kunne være fordele ved en simplificering vurderes en større reform grundlæggende uhensigtsmæssig, herunder henset til at dette i givet fald forventes at være tids- og ressourcetrækvende og tage fokus fra andre politiske prioriteter i ECOFIN.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om den kommende evaluering er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

En tidligere evaluering fra Kommissionen af two-pack'en og six-pack'en blev 23. januar 2015 forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN

27. januar 2015. Der henvises til grund- og nærhedsnotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. januar 2015.